

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Către Biroul Permanent al Camerei Deputaților

În temeiul art.74 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 92 din Regulamentul Camerei Deputaților, vă înaintăm alăturat, spre dezbateră și adoptare, ***propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, Legii nr. 550 din 2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române și Legii nr. 155/2010 Legea poliției locale***

Inițiatori :

Deputat ALINA GORGHIU

Deputat CARMEN MOLDOVAN

Deputat MIRCEA DUȘA

EXPUNERE DE MOTIVE

Acest proiect de lege urmărește asigurarea conformității legislației naționale privind conducerea administrativă a persoanei la sediul poliției sau jandarmeriei, cu tratatele internaționale în materia drepturilor omului.

Articolul 2 al Protocolului Adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva Torturii (OPCAT), pe care România l-a ratificat în aprilie 2009 stipulează că „privarea de libertate înseamnă orice formă de detenție sau închisoare ori plasarea unei persoane într-un loc public sau privat de reținere pe care nu îl poate părăsi după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură”.

În sensul protocolului invocat mai sus precum și în accepțiunea Convenției Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare ”Convenția”) conducerea administrativă a persoanei la sediul poliției este o formă de privare de libertate.

De la ratificarea tratatului de aderare a României la Convenție până în 2011 inclusiv, au existat 64 de hotărâri prin care s-a constatat încălcarea de către statul român a art. 5 din Convenție. De altfel, recent, România a fost condamnată din nou pentru încălcarea art. 5 din Convenție (cauza Creangă contra România).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumită în continuare ”Curtea”) nu a negat niciodată dreptul statelor de a aduce anumite restrângeri libertății de mișcare a persoanelor. Restrângerea acestui drept trebuie să se facă însă cu respectarea condițiilor impuse de art. 5 din Convenție și a art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție.

Nerespectarea condițiilor de previzibilitate și accesibilitate a legilor din dreptul intern al statelor, prin care se aduc restrângeri drepturilor protejate de Convenție a fost în mod constant sancționată de Curte.

Potrivit jurisprudenței Curții previzibilitatea unei legi presupune atât enunțarea acesteia în termeni suficient de clari pentru ca orice persoană să poată anticipa situațiile care intră sub incidența acelei legi, precum și obligativitatea cuprinderii în dispozițiile acesteia a unor garanții contra arbitrariului, în vederea asigurării unui nivel înalt de securitate juridică.

În acest sens, Curtea, în cauza Timurtaş c. Turciei a statuat obligația statelor de a consemna în registre speciale, detaliate, orice privare de libertate a unei persoane, în scopul creării cadrului adecvat pentru verificarea legalității acesteia.

În cauza Vasileva c. Danemarcei, Curtea a considerat că reținerea unei persoane pe timp de 13 ore pe motiv că nu și-a divulgat identitatea reprezintă un

abuz, privarea de libertate fiind prea lungă prin raportare la obligația civilă pe care o avea reclamanta.

Art. 5 paragrafele 4 și 5 din Convenție prevăd două drepturi fundamentale pe care le are persoana privată de libertate: dreptul la un recurs în fața unui tribunal și dreptul la reparații.

Legea nr. 218/2002, Legea nr. 550/2004 și Legea nr. 155/2010 nu răspund la acest moment exigențelor anterior menționate, motiv pentru care propunem modificarea și completarea actelor normative respective.

Conform unor documentări realizate de organizații neguvernamentale specializate pe domeniul justiției și drepturilor omului, cu privire la reglementările similare aplicabile în alte state ale Uniunii Europene și a consultărilor cu specialiști în dreptul penal, am ajuns la concluzia că legislația actuală din România cuprinde anumite vulnerabilități care lasă posibilitatea unor abuzuri. Sunt reținute în acest sens: numărul ridicat de situații în care polițistul are libertatea de a conduce o persoană la secție, durata de timp ridicată pe care poate fi dispusă măsura și lipsa unor garanții procedurale cu privire la drepturile persoanei.

Aceste vulnerabilități creează premisele realizării unor abuzuri grave. Astfel, cu sau fără violență, dar de cele mai multe ori cu exces de zel, polițiștii sau jandarmii aduc la secție persoane sub pretextul identificării.

Același pretext, favorizat în lege de o banală virgulă, permite organelor de ordine să rețină cetățeanul spre identificare în secția de poliție, până la 24 de ore, deși de cele mai multe ori ar fi suficient să-l legitimeze pe stradă.

Peste 68.000 de astfel cazuri au fost înregistrate numai în 2010 în toată țara.

În consecință, considerăm necesară modificarea Legii 218/2002, Legii 550/2004 și Legii 155/2010 în sensul limitării numărului de situații în care organele investite cu autoritatea publică au dreptul să conducă o persoană la sediu, a fixării unei durate maxime rezonabile a măsurii precum și instituirea în sarcina polițistului sau jandarmului a unor obligații de natură să asigure un minim de protecție pentru persoana împotriva căreia s-a dispus măsura administrativă a conducerii la sediul poliției sau jandarmeriei .

Față de cele prezentate, vă supunem aprobării ***propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, Legii nr. 550 din 2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române și Legii nr. 155/2010 Legea Poliției Locale***

**În numele inițiatorilor,
Deputat Alina GORGHIU**

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, Legii nr. 550 din 2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române și Legii nr. 155/2010, Legea poliției locale

Parlamentul României adoptă prezenta lege :

Art. I. - Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 305 din 9 mai 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul (1) litera b) a articolului 31 se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) să conducă la sediul poliției persoanele care, prin acțiunile lor, periclitează viața altor persoane, tulbură ordinea publică sau lezează, prin acte de violență, alte valori sociale. Polițiștii pot, de asemenea, să conducă la sediul poliției, persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii și sunt suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale. În cazul nerespectării dispozițiilor date de polițist, acesta este îndreptățit să folosească forța, proporțional cu scopul urmărit. Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 4 ore, ca măsură administrativă;”

2. La articolul 31 alineatul (1), după litera (b) se introduc literele (b¹), (b²), (b³), (b⁴), (b⁵) cu următorul cuprins:

„b¹) În cazul conducerii unei persoane la sediul poliției, polițistul are obligația să informeze persoana că are dreptul să anunțe familia sau altă persoană despre locul în care se află și să ia măsuri pentru ca persoana să fie consultată de un medic dacă aceasta acuză oboseală excesivă sau simptomele unei boli;

b²) În cazul de mai sus, polițistul mai are obligația să înregistreze prezența persoanei și durata prezenței persoanei în sediul poliției într-un registru special constituit, să întocmească un proces verbal în care să consemneze motivul conducerii la sediu și perioada de timp scursă între luarea măsurii și părăsirea sediului poliției de către persoana în cauză și să elibereze persoanei un exemplar în momentul părăsirii sediului;

b³) Legalitatea și temeinicia măsurii conducerii administrative pot fi contestate la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază persoana care se consideră vătămată sau în a cărei rază teritorială se află sediul poliției la care a fost condusă persoana. Termenul de contestare este de 6 luni și începe să curgă de la data primirii copiei procesului verbal de luare a măsurii conducerii administrative. În cazul în care constată că măsura conducerii administrative a fost nelegală și/sau netemeinică, instanța poate obliga Ministerul Administrației și Internelor sau statul, prin Ministerul Finanțelor, să plătească daune morale și/sau materiale. Hotărârea tribunalului poate fi atacată numai cu recurs. Atât plângerea, cât și recursul sunt scutite de taxa de timbru;

b⁴) Sarcina probei cu privire la legalitatea și temeinicia măsurii administrative a conducerii la sediu îi revine organului care a dispus măsura.

b⁵) Declarațiile date pe durata măsurii conducerii administrative nu pot fi folosite într-o cauză penală, cu excepția cazului în care au fost făcute în prezența unui avocat.”

Art. II. - Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1175 din 13 decembrie 2004, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 35 se modifică și se introduc alineatele (1), (2) și (3) cu următorul cuprins:

„**Art. 35. (1)** Persoanele care săvârșesc prin acte de violență, fapte contrare legii, precum și fapte dintre cele prevăzute de art. 29 lit. b), vor fi imobilizate, îndepărtate cât mai repede de la locul tulburărilor și conduse la cea mai apropiată unitate de poliție sau de jandarmi, pentru a se lua, cu privire la acestea, măsurile de sancționare prevăzute de lege.

(2) Persoanele care săvârșesc alte fapte contrare legii decât cele menționate în alineatul precedent, pot fi conduse la cea mai apropiată unitate de poliție sau de jandarmi numai dacă nu au putut fi identificate.

(3) Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 4 ore, ca măsură administrativă;”

2. După articolul 35 se introduc articolele (35¹) , (35²) , (35³) , (35⁴) , (35⁵) , (35⁶) cu următorul cuprins:

„**(35¹)** În cazul conducerii unei persoane la sediul jandarmeriei, jandarmul are obligația să informeze persoana că are dreptul să anunțe familia sau altă persoană despre locul în care se află și să ia măsuri pentru ca persoana să fie consultată de un medic dacă aceasta acuză oboseală excesivă sau simptomele unei boli;

(35²) În cazul de mai sus, jandarmul mai are obligația să înregistreze prezența persoanei și durata prezenței persoanei în sediul jandarmeriei într-un registru special constituit, să întocmească un proces verbal în care să consemneze motivul conducerii la sediu și perioada de timp scursă între luarea măsurii și părăsirea sediului jandarmeriei de către persoana în cauză și să elibereze persoanei un exemplar în momentul părăsirii sediului;

(35³) În cazul conducerii unei persoane la sediul poliției, jandarmul are obligația să întocmească un proces verbal în care să consemneze motivul conducerii la sediul poliției și perioada de timp scursă între luarea măsurii și încredințarea persoanei conduse polițistului.

(35⁴) Legalitatea și temeinicia măsurii conducerii administrative pot fi contestate la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază persoana care se consideră vătămată sau în a cărei rază teritorială se află sediul poliției sau jandarmeriei la care a fost condusă persoana. Termenul de contestare este de 6 luni și începe să curgă de la data primirii copii procesului verbal de luare a măsurii conducerii administrative. În cazul în care constată că măsura conducerii administrative a fost nelegală și/sau netemeinică, instanța poate obliga Ministerul Administrației și Internelor sau statul, prin Ministerul Finanțelor, să plătească daune morale și/sau materiale. Hotărârea

tribunalului poate fi atacată numai cu recurs. Atât plângerea, cât și recursul sunt scutite de taxa de timbru;

(35⁵) Sarcina probei cu privire la legalitatea și temeinicia măsurii administrative a conducerii la sediu îi revine organului care a dispus măsura.

(35⁶) Declarațiile date pe durata măsurii conducerii administrative nu pot fi folosite într-o cauză penală, cu excepția cazului în care au fost făcute în prezența unui avocat.”

Art. III. - Legea nr. 155/2010 Legea Poliției Locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 15 iulie 2010 se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul (1) litera h) a articolului 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**h)** să conducă la sediul poliției locale ori al unităților sau structurilor teritoriale ale Poliției Române, persoanele care prin acțiunile lor, periclitizează viața altor persoane, tulbură ordinea publică sau lezează prin acte de violență alte valori sociale. Polițiștii locali pot, de asemenea, să conducă la sediul poliției locale ori al unităților sau structurilor teritoriale ale Poliției Române, persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii și sunt suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale. În cazul nerespectării dispozițiilor date de polițistul local, acesta este îndreptățit să folosească forța, proporțional cu scopul urmărit. Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 4 ore din momentul depistării, ca măsură administrativă.”

2. La articolul 20 alineatul (1), după litera (h) se introduc literele , (h¹) , (h²) , (h³) , (h⁴) , (h⁵) , (h⁶) cu următorul cuprins:

„**h¹)** În cazul conducerii unei persoane la sediul poliției locale, polițistul local are obligația să informeze persoana că are dreptul să anunțe familia sau altă persoană despre locul în care se află și să ia măsuri pentru ca persoana să fie consultată de un medic dacă aceasta acuză oboseală excesivă sau simptomele unei boli;

h²) În cazul de mai sus, polițistul local mai are obligația să înregistreze prezența persoanei și durata prezenței persoanei în sediul poliției locale într-un registru special constituit, să întocmească un proces verbal în care să consemneze motivul conducerii la sediu și perioada de timp scursă între

luarea măsurii și părăsirea sediului poliției locale de către persoana în cauză și să elibereze persoanei un exemplar în momentul părăsirii sediului;

h³) În cazul conducerii unei persoane la sediul unităților sau structurilor teritoriale ale Poliției Române, polițistul local are obligația să întocmească un proces verbal în care să consemneze motivul conducerii la sediul poliției și perioada de timp scursă între luarea măsurii și încredințarea persoanei conduse polițistului.

h⁴) Legalitatea și temeinicia măsurii conducerii administrative pot fi contestate la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază persoana care se consideră vătămată sau în a cărei rază teritorială se află sediul poliției sau poliției locale la care persoana a fost condusă. Termenul de contestare este de 6 luni și începe să curgă de la data primirii copiei procesului verbal de luare a măsurii conducerii administrative. În cazul în care constată că măsura conducerii administrative a fost nelegală și/sau netemeinică, instanța poate obliga instituția sau autoritatea în subordinea căreia se află polițistul local care a dispus măsura, sau statul, prin Ministerul Finanțelor să plătească daune morale și/sau materiale. Hotărârea tribunalului poate fi atacată numai cu recurs. Atât plângerea, cât și recursul sunt scutite de taxa de timbru;

h⁵) Sarcina probei cu privire la legalitatea și temeinicia măsurii administrative a conducerii la sediu îi revine organului care a dispus măsura.

h⁶) Declarațiile date pe durata măsurii conducerii administrative nu pot fi folosite într-o cauză penală, cu excepția cazului în care au fost făcute în prezența unui avocat.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților	Președintele Senatului
Roberta Alma Anastase	Vasile Blaga